

Et sandt nationalt Foretagende

Taler

Johan Sverdrup

Sted

Stortinget

Omstendigheter

Debatt om bygging av den første norske jernbane

- 1 Jeg er i det Tilfælde, Hr. Præsident! at maatte stemme for Augustinussens og Dahls Forslag. Naar man skal have en Jernbane fra Christiania til Mjøsen, saa er det mit Ønske, at den maa blive anlagt for norsk Regning, og blive et sandt nationalt Foretagende. Jeg vil nødig give min Stemme til noget andet
- 5 Arrangement. Forsaavidt som man har indvendt, at et saadant Ønske ikke er realisabelt paa antagelige Betingelser, saa tror jeg ikke, at man kan faa en saadan Forvisning, forinden Sagen paany er behandlet af Kommitteen, da der hertil udfordres en grundigere Overveielse og større Ro, end man nyder her i Thinget.
- 10
- Skulde nu flere Repræsentanter tænke som jeg, og jeg tror, det er Tilfældet, saa begriber jeg ikke, hvorfor den kongelige Propositions Forsvarere modsætte sig en fornyet Undersøgelse af Sagen. Er Overbevisningen om deres Sags Fortrinlighed saa stor, som de paastaa, saa kunne de jo ikke have nogen Frygt for
- 15 en nøiere og gjentagen Drøftelse, der jo alene kan sikre dem en større Fremgang af Sagen. Deres Grunde mod Remisse maa vel være, enten at de med Professor Schweigaard antage, at der ikke er noget nyt at forelægge Komtnitteen, eller ogsaa at det er forbunden med Tidsspilde. Hvad nu det første angaar, saa er det vel saa, at intet i nogen ny Retning gaaende Forslag er fremkommet; men jeg
- 20 antager, at hvad der er ytret her i Thinget om en Jernbanes Ønskelighed, ligesaavel som de Bemærkninger, som ere fremkomne angaaende Wiigs Forslag,¹ kan give Kommttteen Stof til yderligere Overveielse, hvoraf der muligvis kunde fremgaa Forslag om en Jernbanes Anlæggelse for norsk Regning, hvorom man kunde enes, i hvilken Henseende det bør bemærkes, at vedkommende
- 25 Departement skal have faaet Tilbud om at faa Penge ligesaa billig, og maaske billigere end de, som de Engelske Kontrahenter vil fournere, ligesom man jo ogsaa i Stephensons Karakter og Dygtighed har

30 Garanti for Kalkulernes Paalidelighed. Men ifald Sagen kunde arrangeres
saaledes, saa vilde Staten ikke lide noget Tab, og selv om en Overskridelse skulde
finde Sted, saa vilde dog saadan ingenlunde være saa betænkelig som den
Engelske Kontrakt med dens uoverskuelige Konsekvenser. At Thinget skulde
komme til at tabe Tid, er uheldigt nok, men jeg tror ikke, man bør være saa
35 nøieseende hermed, at man af den Grund skulde afskjære sig Adgang til at
opnaa det heldigste Resultat og en større Enighed.

¹ Dette gik blandt Andet ud paa, at der for Statskassens Regning skulde
anlægges Jernbane fra Kristiania til Strømmen. Forøvrigt vilde Wiig at
40 Glommen og Vormen skulde kanaliseres.

(Tilbagesendelse til Kommitteen forkastedes med 58 mod 48 Stemmer og
derpaa bifaldtes den kongelige Proposition med nogle Ændringer. Jernbanen
mellem Kristiania og Eidsvold blev som Følge neraf bygget as et engelsk
45 Selskab.)

50 **Kilde**
Johan Sverdrup: Taler holdte i Stortinget 1851-1881. København 1882, s. 13-14.

Emner
Debatt, Innlegg i Stortinget, Jernbane

55 **URI**
<https://www.virksommeord.no/tale/et-sandt-nationalt-foretagende>

60

65